

SYMPOSIUM ON RESTORATION AND CONSERVATION OF TRADITIONAL TIMBER STRUCTURES 7

ABSTRACT

“Symposium on Restoration and Conservation of Traditional Timber Structures 7”, held on 15-16 April 2019 in Istanbul. During the symposium; 18 presentations in those five session were made and the audience participated were including the representators of public and restoration-conservation sector, academics, experts of wood working, timber industry, students and citizens. Also the practical studies carried out by the trainees of “2018 Training Programme on Restoration and Conservation of Traditional Timber Structures” organized by “KUDEB Timber Training Workshop” were exhibited simultaneously.

Ahşap Yapılarda Koruma ve Onarım Sempozyumu 7*

DEMET SÜRÜCÜ*

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür Varlıkları Daire Başkanlığı Koruma Uygulama ve Denetim Müdürlüğü (KUDEB) Ahşap Eğitim Atölyesi tarafından düzenlenen **Ahşap Yapılarda Koruma ve Onarım Sempozyumu 7**, 15-16 Nisan 2019 tarihleri arasında, 18 uzman ve 575 dinleyicinin katılımıyla beş oturumda gerçekleştirilmiştir.

Açılış konuşmalarının ardından, İBB KUDEB “Geleneksel Ahşap Yapılarda Koruma ve Onarım Uygulamalı Eğitim Programı” 2018 yılı kursiyerlerinin yaptığı çalışmalarından oluşan sergi ziyaret edilmiş, ardından sempozyumun birinci oturumu başlamıştır.

İBB KUDEB Ahşap Eğitim Atölyesi tarafından düzenlenen **Ahşap Yapılarda Koruma ve Onarım Sempozyumu 7**, 15-16 Nisan 2019 tarihleri arasında, 18 uzman ve 575 dinleyicinin katılımıyla beş oturumda gerçekleştirilmiştir.

Dünyada Ahşap Sektörü ve Koruma Çabaları konulu ilk oturumun başkanlığını yapan KUDEB Ahşap Eğitim Atölyesi Koordinatörü Orman Endüstri Yüksek Mühendisi Demet

Sürücü, Ahşap Eğitim Atölyesi'nin yürüttüğü eğitimler, onarımlar ve restorasyon çalışmaları hakkında bilgi vermiş; “*KUDEB'in Ahşap Eğitim Atölyesi'nin Koruma Çalışmaları ve Ahşap Sektörüne Bakış*” başlıklı sunumunda koruma ve restorasyon disiplinlerinin ahşap sektöründeki öneminden söz etmiştir. Sürücü, İBB KUDEB Ahşap Atölyesi uygulamaları kapsamında devam eden Küçük Ayasofya Camii kündekâri kapısının belgeleme ve onarım çalışmalarını ayrıntılı olarak anlatmıştır.

İlk oturumun ikinci konuşmacısı olan Rusya Devleti Restorasyon Araştırma Enstitüsü Başkan Vekili Aleksei Petrushkevich; “*Geleneksel Ahşap Yapıların Restorasyonu ve Konservasyonu: Rusya'dan Örneklerle*”

* Demet SÜRÜCÜ, KUDEB Ahşap Eğitim Atölyesi Koordinatörü, e-posta: demet.drivergmail.com (Fotoğraflar: KUDEB Arşivi).

Arnstein Brekke, Aleksei Petrushkevich, Demet Sürücü, Dr. Dmitry Tuzov

başlıklı sunumunda; Rusya Devlet Restorasyon Araştırma Enstitüsü'nün yaptığı ahşap restorasyon ve konservasyon projelerini anlatmıştır. Rusya'dan sempozyuma katılan diğer konuşmacı Dr. Dmitry (Valevich) Tuzov, Mimarlık, Tasarım ve Yeniden Yapılandırma N26 Koleji, Restorasyon ve Ahşap İşleme Bölüm Başkanlığını yürütmektedir. Tuzov, "Ahşap Anıtların Restoratörlerini Gerçek Restorasyon Projeleri ile Eğitmek" başlıklı sunumunda; 2013- 2018 yılları arasında N26 Koleji'nin akademisyenleri, ustaları ve öğrencileri tarafından yürütülen Saint George Şapeli'ndeki ahşap eser restorasyonlarından söz etmiş ve "Restoratörlere yalnızca ders ve seminerlerin verildiği bir sistem etkisizdir; çünkü öğrenciler gerçek restorasyon projelerine katılmalı" diye belirtmiştir.

İlk oturumun dördüncü konuşmacısı olan ve kendisini önce marangoz, sonra mühendis olarak tanımlayan ICOMOS Norveç Ulusal Ahşap Komitesi Yönetim Kurulu Üyesi Arnstein Brekke, "Norveç'teki Ahşap Yapıların Korunması" başlıklı sunumunda; Norveç'teki yapıları geniş bir çerçevede özetleyerek eski örneği 10. yüzyıla ait olan ve 20 yüzyıla dek uzanan ahşap yapı geleneğinden söz etmiştir.

Prof. Dr. Deniz Mazlum'un başkanlığını yürüttüğü, "Restoras-

yon, Konservasyon Onarım Uygulamaları" konulu ikinci oturumun ilk konuşmacısı Y. Mimar Beyza Nur Bozkurt Mukogowa Kadın Üniversitesi Mimarlık Fakültesi'nde doktora eğitimini sürdürmektedir. Bozkurt, "Japonya ve Türkiye'deki Geleneksel Köy Evleri Üzerine Karşılaştırmalı Bir Çalışma Kültür, Çevre ve Davranış Üzerine Odaklanarak" başlıklı sunumunda; Japonya'nın Miyazaki, Fukui, Iwate Bölgeleri ile Doğu Karadeniz Bölgesi, Rize ilinden birer geleneksel köy evini örnek olarak ele almış, bu iki konunun yerleşim kriterlerini, topografya kullanımını, taşıyıcı sistemlerini, malzeme ve mekânsal özelliklerini karşılaştırmıştır.

Oturumun ikinci konuşmacısı olan Mimar Esin Eştürk, "Sait Paşa ve Kocataş Yahılarının Rekonstrüksiyonu" başlıklı bildirisinde Sarıyer kıyı şeridinde bulunan iki yalının rekonstrüksiyon projesini anlatmıştır. Eştürk, yapılarda işlev değişikliği söz konusu olduğunda, statik çözümlerin güncel malzemeler ve bağlantı plakalarının kullanılmasını zorunlu kıldığını belirtmiş, söz konusu yapıların yeniden inşasında yaklaşık 650 m³ ahşabın 1200 civarında hazır montaj elemanı ile birleştirildiğini söylemiştir.

İkinci oturumun üçüncü konuşmacısı olan Prof. Dr. Fran-

cesca Brancaccio, "Ağaç, Kereste ve Ahşap: İtalya, Sorrento Arkeolojik Parkının Korunması, Muhafazası ve Değerlendirmesi" başlıklı sunumuna: "Sorrento Belediyesi tarafından proje düzenlenmesi başlatılan, 56.600 m² lik arkeolojik alanda MÖ. 1. yüzyılın ortalarına tarihlenen Bagni della Regina Giovanna adıyla da bilinen, meşhur Pollio Fellice'nin Maritime Villası'nın kalıntıları da bulunmaktadır" diyerek başlamıştır. Bu alanda birçok kırsal yapı da bulunduğunu belirten Brancaccio, proje kapsamındaki arkeolojik alanların harikulade bir arazi rotası üzerinden erişilebilir hale getirildiğini ve bölgenin, iklim ve özgün bitki örtüsünün özellikleri ile tarım uygulamalarının tarihçesini anlatacak bir açık hava müzesi şeklinde düzenlendiğini belirtmiştir. Brancaccio, bu süreçte kereste, ahşap ve alanda bulunan ağaçların projedeki rolü ve öneminden söz etmiştir.

İkinci oturumun dördüncü konuşmacıları olan Bahçeşehir Üniversitesi'nden Dr. Melek Elif Somer ve Doç. Dr. Meltem Vatan, "Villa Tarabya: Strüktürel Belgeleme" başlıklı sunumlarında; Boğaziçi'ndeki ahşap karkas yapıların en güzel örneklerinden biri olan Villa Tarabya'nın yapısal kurgusunu ve inşa sürecinde kullanılan malzemelerin belgelenmesi amacıyla

Süheyla Koç, Francesca Brancaccio, Deniz Mazlum, Meltem Vatan, Elif Somer

Esin Eştürk, Beyza Nur Bozkurt, Deniz Mazlum

Meltem Vatan, Elif Somer, Francesca Brancaccio, Deniz Mazlum

yürüttükleri çalışmaları katılımcılarla paylaşmışlardır.

Sempozyumun ilk gününün son konuşmacıları, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Araş. Gör. Y. Mimar Süheyla Koç ve İTÜ Mimarlık Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Deniz Mazlum; “*Beyşehir Eşrefoğlu Camii’nde Gerçekleştirilen Onarımların ICOMOS IWC 2017 Prensipleri Açısından Değerlendirilmesi*” başlıklı bildirimlerinde, ülkemizin en büyük ve en eski ahşap direkli camisi olarak kabul edilen Beyşehir Eşrefoğlu Camii’nde yapılan onarımları değerlendirmişlerdir. Bu çalışmada öncelikle, ahşap mimarlık mirasının incelenmesi için veri toplama, yerinde inceleme, yapım tekniği ve yapıdaki bozulmalar ile caminin onarım tarihine ilişkin çeşitli analizleri içeren bir metodoloji önerilmiştir. Sunumda bu analizlerden biri ele

alınarak, yapıda farklı dönemlerde gerçekleştirilen onarım çalışmalarının saptanıp değerlendirilmesi amaçlanmıştır. ICOMOS IWC 2017 prensipleri açısından yapılan bu çalışmada incelenen farklı dönemler aynı zamanda koruma yaklaşımları hakkında değişen algı ve tutumları da göstermektedir. Değerlendirme sonuçları hangi dönemdeki uygulamaların başarılı hangilerinin başarısız olduğunu ve bunun altında yatan nedenleri açığa çıkarmıştır.

Yedinci Ahşap Yapılarda Koruma ve Onarım Sempozyumu’nun ikinci günü; *Modern Ahşap Yapılar Oturumu* ile başlamıştır. İlk konuşmacı RLP Rüdiger Lainer+Parner Mimarlık Ofisi’nin ortağı ve Yönetim Direktörü Mimar Oliver Sterl, “*HoHo Viyana, Ahşapla Daha Yüksekçe Ulaşmak: Viyana’da Yeni Ahşap Kule*”

başlıklı sunumuna, “*24 katlı HoHo Wien şu anda dünyanın yapım aşamasında olan en uzun ahşap kulesi olup en önemli özelliği geleceğin kentsel yapılarına örnek olmasıdır*” diyerek başlamış, bu kulenin Viyana’nın kuzeydoğusundaki yeni bir kentsel bölge olan Aspern’in bütünleyici bir unsuru olduğunu ve 2019’dan itibaren ofisler, altyapılı daireler, bir otel ve sağlıklı yaşam alanlarından oluşan 19.000 m²’lik bir alanda hizmet vereceğini belirtmiştir. Bu gece-gündüz karma kullanım şeklinin ön koşulu yenilikçi bir yapı sistemidir. Tüm bölme duvarlar birbirleriyle değiştirilebilir özellikte olup yüksek oranda değişkenlik ve esneklik sağlamakta, ayrıca ahşap malzemenin görünürlüğü ve doğallığı özel bir mekân atmosferi yaratmaktadır. HoHo Wien Kulesi’nin, salt ahşap yapılara kıyasla

Tom Westwood, Oliver Sterl, Ario Ceccotti

Oliver Sterl, Ario Ceccotti

karma bir strüktürün getirdiği avantajları da vardır. Yapının çekirdeği ile ekleri betonarme olup %74'lük bölümü ahşap konstrüksiyondur. Sterl, RLP Rüdiger Lainer + Partner tarafından geliştirilen bu yenilikçi sistemin ekonomi ve ekoloji, mimari ve faydasal değer kavramlarına büyük ölçüde katkı sağladığını belirtmiş ve kullenin yapım teknikleri ile kullanılan malzemeler hakkında ayrıntılı bilgileri katılımcılarla paylaşmıştır.

Bu oturumun ikinci konuşmacısı olan Boğaziçi Üniversitesi Misafir Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ario Ceccotti, "Çapraz Lamine Ahşap Panel Kullanarak Modern Platform Yapımı" başlıklı sunumunda, çapraz lamine ahşabın üretim süreçlerini ve inşa edilen yapıların performansını değerlendiren çalışmalardan bahsetmiştir. Ceccotti, konuşmasında İtalya Ulusal Araştırma Konseyi Orman ve Ahşap Enstitüsü (CNR-IVALSA) direktörü olarak görev yaptığı dönemde çalışma arkadaşlarıyla birlikte yürüttüğü SOFIE projesini ayrıntılarıyla anlatmıştır.

Bir sonraki konuşmacı, sempozyuma İngiltere'den katılan Waugh Thistleton Mimarlık Ofisi kıdemli mimarı Tom Westwood, "Ahşap Dünyayı Nasıl Kurtarabilir?" başlıklı sunumunda, bu mimarlık ofisi tarafından yürütülen çalışmaları anlatmıştır. Westwood sözlerine; "Bu çalışmalar arasında, Londra'daki 9 katlı, 29 daireli Murray Grove apartmanı, Waugh Thistleton'un Çapraz Lamine Kereste (CLT) kullandığı ve 10 yıl önce tamamlandığında türünün en büyüğü olan ilk önemli CLT yapısıdır, diyerek başlamıştır. Waugh Thistleton

2017'de tamamladığı 10 katlı, 121 daireli Dalston Works ile yine dünyanın en büyük CLT binasını inşa etmiştir. Westwood, CLT'nin toplu konutlara uygunluğu kanıtlandığından, son yıllarda tasarım keresteyi ofislerde ve diğer bina türlerinde de kullanmaya odaklandıklarını ve 2015'te tamamlanan, çok amaçlı kullanım alanlarına sahip Curtain Place'te hem ofislerde hem de dairelerde melez bir çelik ve CLT strüktür kullandıklarını belirtmiştir. Ofis, 2017'de 25 metre uzunluğundaki sert ahşap Lamine Kaplama Tomruk (LVL) kalaslar, LVL sütunlar ile CLT duvarlar ve çatı kullanarak mobilya imalatçısı Vitsoe için endüstriyel bir bina inşa etmiştir. Bu malzemenin temel özelliği sürdürülebilir olmasıdır; diğer bir faydası da geniş ölçekli uygulamalarda kullanılabilmesidir. Tom Westwood, ofisin geçen yıl glulam ve CLT ile inşa edilen yedi katlı ofis binası Green House'u tamamladığını ve halen inşaat ya da tasarım aşamasında olan yeni projeler olduğunu belirtmiştir. Konuşmacı; son projeler için yüksek katlı kereste yapılar ve CLT modüler yapısının araştırılma aşamasında olduğunu ve önümüzdeki aylarda Swan Housing için hazırlanan Watts Grove planının ilk modüllerinin uygulanacağını söylemiş; tasarım kereste yapıların tüm bina türleri için uygun olduğunu ve bu ürünün inşaat alanında kullanılmasıyla çağımızın en büyük sorunu olan iklim değişikliğini durdurmaya büyük bir katkı sağlanabileceğine inandığını eklemiştir.

Üçüncü oturumun bir diğer önemli sunumunu Stuttgart Üni-

versitesi Ahşap Yapı Elemanları Test Enstitüsü Başkanı Simon Aicher, endüstriyel ahşap konusunda yapmıştır. Aicher, "Çağdaş Ahşap Yapılar için Endüstriyel Ahşap Ürünler: Üretim, İnşa, Analiz, Onarım" başlıklı bildirisinde, ahşap binaların temel yapısında en yaygın kullanım alanına sahip olan çağdaş kompozit masif ahşap bazlı ürünler hakkında ayrıntılı bir özet aktarmıştır. Çalışmanın odak noktası, yapılandırılmış lamine kereste (GLT) ve çapraz lamine kereste (CLT) olup bu yapı malzemelerinin temel mekanik özellikleri ile tasarım ayrıntılarının imalatı ve geliştirilmesi konuları irdelenmiştir. Konuşmacı, bu sunumla endüstriyel ahşap elemanlar hakkında söylenecek tüm temel bilgileri katılımcılarla paylaşmıştır.

Sempozyumun *Dünyadan Örneklerle Modern Ahşap Yapılar* başlıklı dördüncü oturumunun başkanlığını Prof. Dr. Francesca Brancaccio yapmıştır. Oturumun ilk konuşmacısı olan İtalya, Trento Üniversitesinden Prof. Dr. Antonio Frattari, "Binaların Yenilenmesinde Ahşap Kullanımı: Trentino Bölgesi'nde Bulunan Bir Kırsal Bina Islahına İlişkin Vaka Çalışması" başlıklı sunumunda özellikle şu hususların altını çizmiştir: Mevcut binaların yeniden kullanımı ve yenilenmesi, gelecek için yapı sektöründeki en önemli sürdürülebilirlik yaklaşımlarından biri olmasının yanı sıra, gezegenimizi etkisi altına alan çevre krizinin önde gelen nedenlerinden biri olarak da gösterilmektedir. Bu sorunun doğru çözümü ise, doğal ve yenilenebilir bir malzeme olan ahşabın kullanılmasıdır. Frattari şu

hususların önemini belirterek konuşmasına devam etmiştir: Biçilmiş 1 m³ ahşap daima 1,01 ton CO₂ içerdiğinden, sera etkisini azaltmaya yardımcı olmaktadır. Ahşap kullanma kültürü, İtalya’da yapılan konut iyileştirme işlemlerinde henüz tam anlamıyla uygulanmamaktadır. Bu bağlamda, 2016 yılı ortalarından 2018 yılı sonuna kadar Trento Üniversitesi Bina Tasarımı Laboratuvarı’nda ahşap kültürünü yaygınlaştırmaya yönelik bir örnek çalışma gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma, iskân edilebilir bir binaya dönüştürülmüş olan eski bir ambarın islahını amaçlamaktadır. Kullanılan inşaat çözümü, Prof. Antonio Frattari’nin 2002 yılında “*Kabuk İçinde Kabuk*” (Envelope within an Envelope) kavramına ilişkin olarak geliştirdiği teoriye göre, mevcut binanın içinde bir kabuk yapısı elde etmek üzere çapraz lamine ahşap panel kullanımıdır. Frattari, bu konuda yürüttüğü çalışmaları görsellerle destekleyerek katılımcılarla paylaşmıştır.

Dördüncü oturumun son konuşmacısı Mimar Nevzat Sayın, “*Mimaride Ahşap Kullanımı Üzerine Üç Yeni Örnek*” başlıklı sunumunda; bugün Türkiye’de üretilen modern mimarlık örneklerindeki ahşap kullanımını, tasarlamış olduğu İstanbul Çiftelhavuzlar’da lise, yine İstanbul Göksu’da ofis ve Malatya’daki cami projeleri üzerinden anlatmıştır. Lise örneği, taşıyıcı sistemi prefabrik beton olan bir yapının spor salonu, kütüphane ve öğrenci kulübünün bulunduğu son katının taşıyıcı sisteminin ve iç kaplamalarının ahşaptan imal edilmesiyle; ofis binası taşıyıcı sistemin betonarme ve çelikten, ancak kaplamaların bütünüyle ahşaptan yapılmasıyla; cami projesi ise büyük ahşap strüktürüyle ön plana çıkmaktadır. Sayın, “*Ahşap yapı dediğimizde ilk aklımıza gelen geleneksel yapılarıdır, oysa ahşap sadece bir yapı malzemesidir, biz onu nasıl kullanırsak o öyle tanımlanacak*” diyerek mimarlıkta ahşap kullanımının önemini belirtmiştir.

Ahşap Yapılarda Koruma ve Onarım Sempozyumu’na eklenen son oturum, *Arkeolojik Ahşabın Korunması, Restorasyonu* konusu-

Oliver Sterl, Tom Westwood, Ario Ceccotti, Simon Aicher

nu ele almıştır. Ahşap yüzyıllardır kullanılan bir malzeme olduğundan, geçmiş medeniyetlere ait birçok bilgi ile yaşam kültürlerini barındıran izler arkeolojik kazılarda elde edilen ahşap örnekler sayesinde ortaya çıkmaktadır. Bundan ötürü, arkeolojik ahşap konusunda yapılan çalışmaların sempozyum kapsamında yeni bir oturumda ele alınması kararlaştırılmıştır. Prof. Dr. Ufuk Kocabaş’ın başkanlığını yaptığı oturumun ilk konuşmacısı olan Fransa ARC- Nucléart, Araştırma ve Konservasyon Merkezi’nden Dr. Khoi Tran; “*Fransa’da Kültürel Mirasın Korunmasında Radyasyon Prosesi*” başlıklı sunumunda, öncelikle Araştırma ve Koruma Merkezi ARC-Nucléart’ın kuruluşundan söz etmiştir. ARC-Nucléart’ın Fransız Atom Enerjisi Komisyonu (CEA) Grenoble Teknoloji Araştırma Merkezi’nin bünyesinde yer alan bağımsız bir kurum olduğunu; CEA, Kültür Bakanlığı, Grenoble Belediyesi, Rhône-Alpes Bölgesi ve Pro-Nucléart Kurumu tarafından 1989 yılında kurulduğunu ve 1997’de Kültür için Kamu Yararı Grubu (GIPC) olarak idari bir statü kazandığını anlatmıştır. Merkez; özellikle ahşap kültürel mirasın korunması-restorasyonu konusunda hizmet vermektedir. Kurumun yaptığı çalışmalar arasında; 1970 yılında Grenoble kentindeki Stendhal Müzesi’nin antik parkelerinin radyasyonla işlenmiş bir reçineyle sağlamlaştırması, yine Grenoble’da su altı alanlardan çıkarılan arkeolojik buluntuların, yerel arkeologlar ve küratörlerin isteği ve onayıyla rad-

asyonla işlenmiş reçine yöntemiyle korumaya alınması bulunmaktadır. Tran, 1997 yılında Paris yakınlarındaki Saclay’deki CEA Merkezi’nin, İkinci Ramses’in mumyasının gama ışınlama yöntemiyle başarıyla dezenfekte edilmesi, 80’li yıllarda suya batmış arkeolojik ahşap eserlerin korunması, Nucléart Laboratuvarı için tekneler veya gemiler gibi farklı boyut ve ölçülerdeki batık ahşap eserlerin korunması için dünya çapında kullanılan bir polietilen glikol (PEG) işlemi geliştirdiğinden söz etmiş ve bu işlemle yürütülen koruma çalışmalarını örneklendirilmiştir.

Dördüncü oturumun bir sonraki konuşmacısı olan İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sualtı Kültür Kalıntılarını Koruma ABD Öğretim Üyesi Dr. Namık Kılıç, “*Yenikapı Batıklarında Demir Bileşiklerinin Neden Olduğu Bozulmalar ve Çözüm Önerileri*” başlıklı sunumunda İstanbul Arkeoloji Müzeleri başkanlığında yürütülen Yenikapı’daki arkeolojik kazılarda 5. ve 11. yüzyıllar arasına tarihlendirilen 37 batık gemi kalıntısının ortaya çıkarıldığını söyleyerek şu hususların önemini belirtmiştir: Ahşapta meydana gelen bozulma mekanizmasının iyi anlaşılabilmesi için, ele alınması gereken parametrelerden biri de ahşaplardaki demir bileşiklerinin varlığının tespit edilmesidir. Ahşaptaki demir mevcudiyetine büyük ölçüde gemi elemanlarının yapımı esnasında birleştirme amacıyla kullanılan demir çiviler neden olmaktadır. Demirle temas halindeki ahşap kısımlarda selüloz ya da ligninin bozulmasında etken olan bir elektriksel alan oluşabilmekte, ayrıca

Antonio Frattari, Francesca Brancaccio

Nevzat Sayın, Antonio Frattari, Francesca Brancaccio

Gökçe Kılıç, Namık Kılıç, Ufuk Kocabaş, Khoi Tran

Ufuk Kocabaş, Khoi Tran

ahşabın yapısında bulunan polimerlerin oksidasyonu da metallerin varlığı yüzünden hızlanmaktadır. Demir bileşiklerinin ahşapta neden olduğu bu bozulmaların yanı sıra, suya doymuş ahşap konservasyonunda ahşaba emdirme amacıyla kullanılan polietilen glikol (PEG) metallerin üzerinde korozif etkiye sahiptir ve ahşapta demir ve bileşiklerinin varlığı durumunda çeşitli sorunlara yol açmaktadır. Kılıç, bu çalışma kapsamında söz konusu sorunlardan dolayı Yenikapı batıklarında bulunan suya doymuş ahşaplardaki demir bileşiklerinin analiz edildiğini ve bu bileşiklerin ahşaplarda neden olduğu fiziksel ve kimyasal bozulmaların araştırıldığını belirtmiştir.

Sempozyumun son konuşmacısı İÜ Edebiyat Fakültesi Müzecilik Bölümü Öğretim Üyesi Dr. A. Gökçe Kılıç; "Konservasyonu Tamamlanan YK1 Batığın Depolama Sürecinin Takibi" başlıklı bir sunum yapmıştır.

Kılıç, batığın sergileme ve depolama sürecinde ahşapta meydana gelen asit oluşumunun bozulmada önemli bir etken olduğunu, ahşaplardaki demir sülfürün depolama veya sergileme sırasında oksitlenme yoluyla kristal yapılar oluşturduğunu, bunun da çatlamaya ve bağlınem yüksek olduğu ortamlarda sülfürik asit oluşumuna yol açtığını belirtmiştir. Kılıç'ın altını çizdiği diğer bir önemli husus da, Yenikapı 1'de olduğu gibi PEG ile konservasyonu yapılmış ahşaplardaki formik asit oluşumudur. Bu nedenle, aktif konservasyon çalışmaları tamamlanan ahşapların önleyici koruma çalışmaları kapsamında izlenebilmesi amacıyla; ahşaplarda sarı ve beyaz tuz çökeltilerinin kontrolünün görsel olarak incelenmekte, yanı sıra ahşaplardaki asitliğin kontrolü için pH ölçümleri düzenli olarak yapılmaktadır. Kılıç, öte yandan ideal koşullar oluşturmaya

çalışan iklimlendirme cihazlarının sağladığı ortam koşullarının ölçülüp kaydedildiğini belirterek bu konuda yapılan çalışmaları katılımcılarla paylaşmıştır.

Ahşap Yapılarda Koruma ve Onarım Sempozyumu 7'nin kapanış konuşmasını KUDEB Ahşap Atölyesi Koordinatörü Demet Sürücü yapmıştır. Sürücü, ahşabın geçmişte ve günümüzde yapı malzemesi olarak kullanımının anlatıldığı örnek çalışmaların bir kez daha ahşap ve koruma sektörünün bilgisine sunulduğunu söylemiş, sempozyumların sürekli düzenlenmesinin bir taraftan bu alanda çalışan mimar- mühendislerin bilgisini ve ilgisini arttırdığını diğer taraftan da dünyanın dört bir yanındaki önemli projeleri bir araya getirerek çok önemli bir katkı -doğru bilgi paylaşımını- sağladığını belirterek sözlerini tamamlamıştır.